

Dosarul nr.2ra-711/22
2-21011316-01-2ra-18052022

Prima instanță - Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud.: S. Godorogea)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud.: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Președintele raionului Rîșcani Secrieru Vasile împotriva lui Urzica Iurie privind restituirea sumelor,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021 prin care s-a respins apelul declarat de Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 28 iulie 2021

c o n s t a ț ă :

La 04 februarie 2021, Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Urzică Iurie privind restituirii sumelor.

În motivarea acțiunii a invocat că în rezultatul efectuării inspectării financiare complexe, la Consiliul raional Rîșcani au fost constatate unele cazuri de compensare neconformă a cheltuielilor pentru deplasare a fostului președinte.

La 25 ianuarie 2018 a fost emisă dispoziția nr. 05 privind delegarea Președintelui raionului, Urzică Iurie, în perioada 26-31 ianuarie 2018, în regiunea Pîrgaugas, Republica Letonia, cu automobilul de serviciu.

Potrivit pct.18 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaților din entitățile Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.10 din 05.01.2012 în caz de utilizare de către salariatul delegat a transportului de serviciu sau a transportului auto personal, acestuia i se compensează cheltuielile pentru combustibil și lubrefiante, în conformitate cu ruta și kilometrajul aprobate de conducătorul entității, precum și cantitatea necesară de materiale de marca respectivă, dacă sunt prezentate documentele (chitanțele, cecurile) eliberate de stațiile de alimentare cu combustibil, care confirmă cheltuielile menționate.

Astfel, la decontul de avans n-a fost anexat cecul privind alimentarea cu

combustibil a automobilului în sumă de 90,24 euro. Astfel, supraplata cheltuielilor compensate pentru combustibil a constituit 1873,6 lei ($90,24 \times 20,7627 = 1873,6$ lei).

La 06 septembrie 2018 a fost emisă dispoziția nr.55, privind delegarea Președintelui raionului, Urzică Iurie, cu automobilul propriu și a șoferului Ion Gulca, pentru perioada 08-11 septembrie 2018, în orașul Leczna, Republica Polonă.

Conform pct.19 din Regulament: „Cheltuielile efective pentru locațiune se confirmă prin anexarea documentelor primare la decontul de avans. Nu se permite achitarea cheltuielilor pentru locațiune în hoteluri în baza conturilor comune, fără a fi indicate în ele numele camerelor ocupate, perioada aflării, numele celor cazați, tipurile cheltuielilor etc.”

La decontul de avans a fost anexată factura privind cazarea pentru data de 10 septembrie 2018 în hotelul Sviteazi, din or. Truscoveț, Ucraina, în sumă de 1810,5 grivne, fără ștampilă și semnătură.

Astfel, supra plata cheltuielilor compensate pentru cazare constituie 1072,18 lei ($1810,5 \times 0,5922 = 1072,18$ lei).

Inspekția financiară în prescripția din 05 august 2020 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspekției financiare complexe efectuate la Consiliul raional Rîșcani, a hotărât întreprinderea măsurilor de rigoare privind recuperarea cheltuielilor compensate neîntemeiate pentru deplasarea, în sumă de 2945,78 lei.

În raportul Inspekției Financiare la compartimentul managementului financiar contabil, este menționat că, conform foilor de parcurs eliberate automobilelor gestionate de Președintele raionului, s-a constatat că la unele automobile nu a fost respectat parcursul limită aprobat.

Astfel, în anul 2018 conform anexei nr.13 la decizia nr.07/02 din 12.12.2017 cu privire la aprobarea în lectura a doua a bugetului raional pentru anul 2018, pentru automobilul de model Šcoda Superb n/î 135 a fost stabilit parcursul limită de 34000 km.

Conform datelor indicate în foile de parcurs, automobilul vizat a parcurs distanța de 38886,7 km, sau cu 4886,7 km supra limita aprobată pentru ce s-a consumat suplimentar 605,9 litri de combustibil ($4886,7/100 \times 12,4 = 605,9$) în sumă de 10124,5 lei ($605,9 \times 16,71 = 10124,5$).

Inspekția financiară în prescripția din 05 august 2020, cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspekției financiare complexe efectuate la Consiliul raional Rîșcani, a hotărât întreprinderea măsurilor de rigoare privind recuperarea cheltuielilor compensate neîntemeiate pentru deplasare, în sumă de 2945,78 lei.

În decizia Consiliului raional Rîșcani nr.04/06 din 21 august 2020, cu privire la Rezultatele inspekției financiare complexe efectuate la Consiliul raional Rîșcani de către direcția Inspekțare financiară a finanțelor publice locale, s-a aprobat Planul de acțiuni în vederea îndeplinirii cerințelor din Prescripția cu privire la lichidarea iregularităților constatăte în rezultatul inspekției financiare complexe efectuate la Consiliul raional Rîșcani.

Astfel, Urzică Iurie trebuie să restituie suma de 2945,78 lei și suma de

10124,5 lei în contul raionului Rîșcani.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28 iulie 2021 cererea de chemare în judecată depusă de Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că pârâtul Urzică Iurie a prezentat contabilității, bonuri fiscale care au fost luate la evidență contabilă și respectiv au fost compensate cheltuielile pentru combustibil pentru deplasarea de serviciu a președintelui raionului Urzică Iurie, în Republica Letonă.

Instanța a constatat că Inspekția Financiară, în Prescripție nu identifică suma de 10124,5 lei și nu consideră ca fiind o încălcare consumul de combustibil de către automobilul Skoda Superb n/î RMA 135 ca depășire a km preconizați.

Prin Decizia nr. 01/02 din 13 martie 2019 a fost aprobată sinteza resurselor bugetului raional Rîșcani pentru anul 2018 inclusiv bugetul aparatului președintelui raionului, fapt ce încă o dată demonstrează legalitatea și temeinicia gestionării efective a sumelor alocate pentru aparatul președintelui.

Potrivit prescripției nr.25-09-12/868 din 05 august 2020, eliberată de către Inspekția Financiară, nici una din sumele invocate de reclamant nu a fost indicată în prescripția dată. Spre executarea și înlăturarea neajunsurilor sunt formulate anumite obiecții, erori constatate de către Inspekție, care sunt expres, exhaustiv indicate în Prescripție, și anume iregularitățile indicate în prescripție urmează a fi înlăturate, ea fiind una executorie, iar neexecutarea prescripției duce la sancționarea persoanelor cu funcție de răspundere.

Totodată, în Prescripția din 05 augusta 2020 nu este indicată că Urzică Iurie că anume Urzică Iurie este obligat la achitarea sumelor pretinse.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, 20 august 2021 Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28 iulie 2021, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021, s-a respins apelul declarat de Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile și s-a menținut hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28 iulie 2021.

La 21 aprilie 2022, Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Ca temei de drept recurentul a invocat art. 432, alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În motivare a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel. Hotărârea primei instanțe și decizia Curții de Apel sunt neîntemeiate și contrare Regulamentului cu privire la delegarea salariaților din entitățile Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.10 din 05.01.2012.

La examinarea cauzei instanțele inferioare nu au examinat și elucidat toate circumstanțele, și a interpretat eronat normele de drept material aplicabile speței.

Instanțele eronat au dispus respingere acțiunii, deoarece la materialele dosarului a fost prezentat calculul desfășurat al sumelor cheltuite suplimentar și care nu sunt justificate.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 16 decembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de apel a comunicat recurentului decizia motivată la 24 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal.

Prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

La 02 martie 2022, a fost emisă Dispoziția nr. 5 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 5.1.2 a prevăzut că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare la data intrării în vigoare a dispoziției, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin Dispoziția Comisiei Situații Excepționale nr.13 din 31 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac întrerupte prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, au fost substituite cu noi termene, de aceeași durată, care au început a curge de la 04 aprilie 2022,

Astfel, termenul de prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă a început a curge de la data de 04 aprilie 2022.

Respectiv, cererea de recurs declarată la 24 aprilie 2022, este depusă în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 18 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii.

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se

încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Președintele raionului Rîșcani, Secrieru Vasile, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de

procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Președintele raionului Rîșcani, Secieru Vasile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh